

Le quatrième Skanda

Les formations mentales

sct. Samskara ; tib. འདུ་བྱེད།

Divisions de la conscience :

1. L'esprit སེམས།
2. Les facteurs mentaux སེམས་བྱུང།

Les cinq similarités de l'esprit et des facteurs mentaux

1. La base (ou support)	རྗེས།
2. L'observation (objet d')	དམིགས་ཡུལ།
3. L'aspect	རྣམ་པ།
4. Le temps	རྒྱུ།
5. L'entité substantielle (= la durée)	རྩིས།

Les 51 facteurs mentaux སེམས་བྱུང།

Ils se divisent en six groupes :

1. Cinq facteurs omni-fonctionnels	ཀུན་འགོ་ལྔ།
2. Cinq facteurs déterminants	ཡུལ་ངེས་ལྔ།
3. Onze facteurs vertueux	དག་པ་བརྒྱ་གཅིག་ལྔ།
4. Six émotions racines	རྩ་ཉོན་དྲུག་ལྔ།
5. Vingt émotions secondaires	ཉོན་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྔ།
6. Quatre facteurs changeants	གཞན་འགྱུར་བཞི་ལྔ།

1. Cinq facteurs omni-fonctionnels

ཀུན་འགོ་ལྔ།

1. Sensation ཚོར་བ།
2. Entendement འདུ་ཤེས།
3. Intentionnalité སེམས་པ།
4. Contact རེག་པ།
5. Exécution mentale ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

2. Cinq facteurs déterminant un objet ཡུལ་རེས་བྱེད་ལྔ།

1. Aspiration འདུན་པ།
2. Respect མོས་པ།
3. Rappel རྟོན་པ།
4. Samadhi ཏིང་ངེ་འཛིན།
5. Connaissance (sct. prajna) ཤེས་རབ།

3. Onze facteurs vertueux

དགོ་བ་བརྩ་གཅིག་ལྔ།

1. Confiance དད་པ།
2. Honte རོ་ཚོ་ཤེས་པ།
3. Pudeur ཞེལ་ཡོད་པ།
4. Non-attachement མ་ཚགས་པ།
5. Sans colère ཞེ་སྤང་མེད་པ།
6. Sans opacité གཉི་ལྷན་མེད་པ།
7. Diligence བརྩོན་འགྲུས།
8. Souplesse ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ།
9. Fait d'être consciencieux བག་ཡོག་པ།
10. Équanimité བཏང་སྣོམས།
11. Sans animosité རྒྱལ་པར་མི་འཚོེ་བ།

4. Six émotions racines

རྩ་ཉོན་དྲུག་ལྔ།

1. Désir-attachement འདོད་ཚགས།
2. Répulsion-aversion ཁོང་ཞོ།
3. Orgueil-suffisance ར་རྒྱལ།
4. Ignorance མ་རིག་པ།

5. Doute	བེཚོམ་མ།
6. Vue affectée (d'émotion)	ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན།

5. Vingt émotions secondaires

ཉེ་ཉོན་ཉི་ལྔ།

1. Aversion	ཁྲོ་བ།
2. Ressentiment	འཁོན་འཛིན།
3. Le fait de nier	འཚབ་བ།
4. Dépit	འཚོག་བ།
5. Jalousie	ཚུག་དོག།
6. Avidité	ཤེར་སྒྲ།
7. Malhonnêteté	ལྷོ།
8. Dissimulation	གཡོ།
9. Arrogance	རྒྱགས།
10. Animosité	རྣམ་པར་འཚོ་བ།
11. Impudence	ངོ་ཚོ་མེད་པ།
12. Impudeur	ཁྲོལ་མེད་པ།
13. Léthargie	ལུགས་པ།
14. Excitation	སྣོད་པ།
15. Manque de confiance	མ་དད་པ།
16. Paresse	ལའ་ལོ།
17. Négligence	བག་མེད་པ།
18. Oubli	བརྗེད་དེས།
19. Distraction	རྣམ་པར་གཡེངས་པ།
20. Non-vigilance	ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ།

6. Quatre facteurs changeants

གཤམ་འགྱུར་བཞི།

1. Le sommeil	གཉིད།
2. Le regret	འགྲོད་པ།
3. L'investigation	དཔྱད་པ།
4. L'analyse	རྟོག་པ།